

Kohti aktiivisempia ja viihtyisämpiä koulupäiviä

Liikkuva koulu -ohjelman väliraportti 1.8.2015–31.12.2016

Kirsi Naukkarinen
yhteyspäällikkö Liikkuva koulu –ohjelma, Opetushallitus

KOHTI AKTIIVISEMPIÄ JA VIIHTYISÄMPIÄ KOULUPÄIVIÄ

liikkuvakoulu.fi/valiraportti

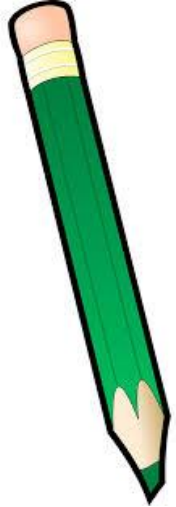
Väliraportissa tarkastellaan Liikkuvien koulujen toiminnan kehittymistä vuosina 2015–2016 sekä Liikkuva koulu -ohjelman tavoitteiden suunnassa etenemistä

Liikkuva koulu -ohjelman väliraportti
1.8.2015–31.12.2016

Sisälllys

1. Liikkuva koulu -ohjelman laajeneminen valtakunnalliseksi
2. Oppilaiden fyysinen aktiivisuus
3. Aktiivisempia ja viihtyisämpiä koulupäiviä
4. Oppiminen
5. Osallisuus
6. Kunnat Liikkuva koulu -toiminnan toteuttajina
7. Pitkän aikavälin yhteiskunnallinen merkitys
– lapsuusajan liikunta ja työmarkkinakytkeymät
8. Hallituksen kärkihankkeen etenemisen seuranta
9. Valtionavustukset

Seminaaritehtävä:

Kirjoita puheenvuoroni aikana tulevia kysymyksiä ylös ja vaihda niistä ajatuksia vähintään kahden henkilön kanssa huomiseen aamuun mennessä

Liikkuvassa koulussa tärkeää on

- aktiivinen ja viihtyisä koulupäivä – hyvinvoiva koululainen
- oppilaiden osallisuus
- oppiminen
- lisää liikettä – vähemmän istumista.

Liikkuva koulu -ohjelma

- Osa Suomen hallitusohjelman oppimisen ja koulutuksen kärkihanketta
- Tavoitteena aktiivisempi ja viihtyisämpi koulupäivä, tunti liikettä päivässä jokaiselle oppilaalle
- Laaja yhteistyöverkosto tukemassa kuntien ja koulujen Liikkuva koulu -toimintaa

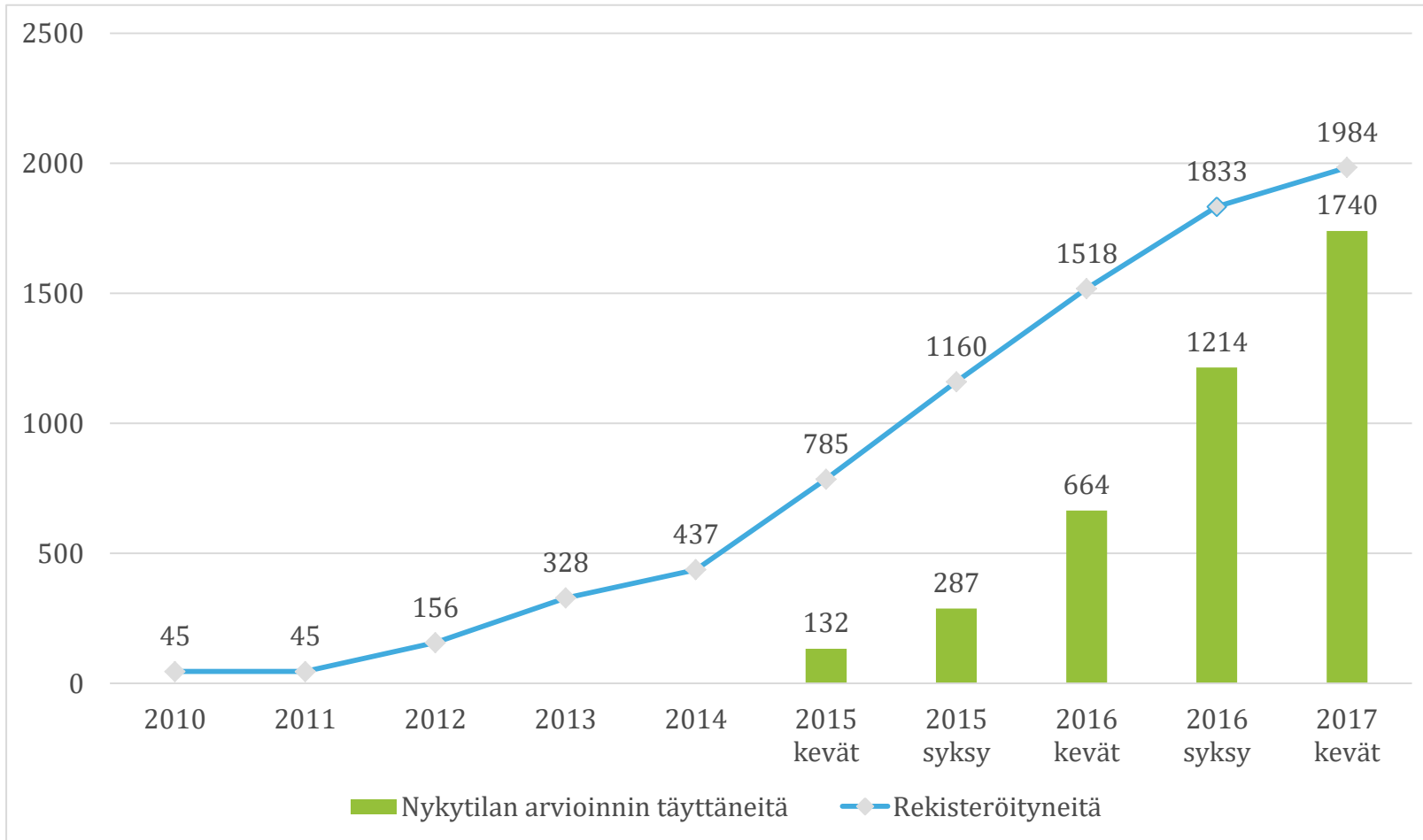

**Jokainen
koulu omalla
tavallaan**

**Jokainen
opettaja omalla
tavallaan**

1. Liikkuva koulu -ohjelman laajeneminen

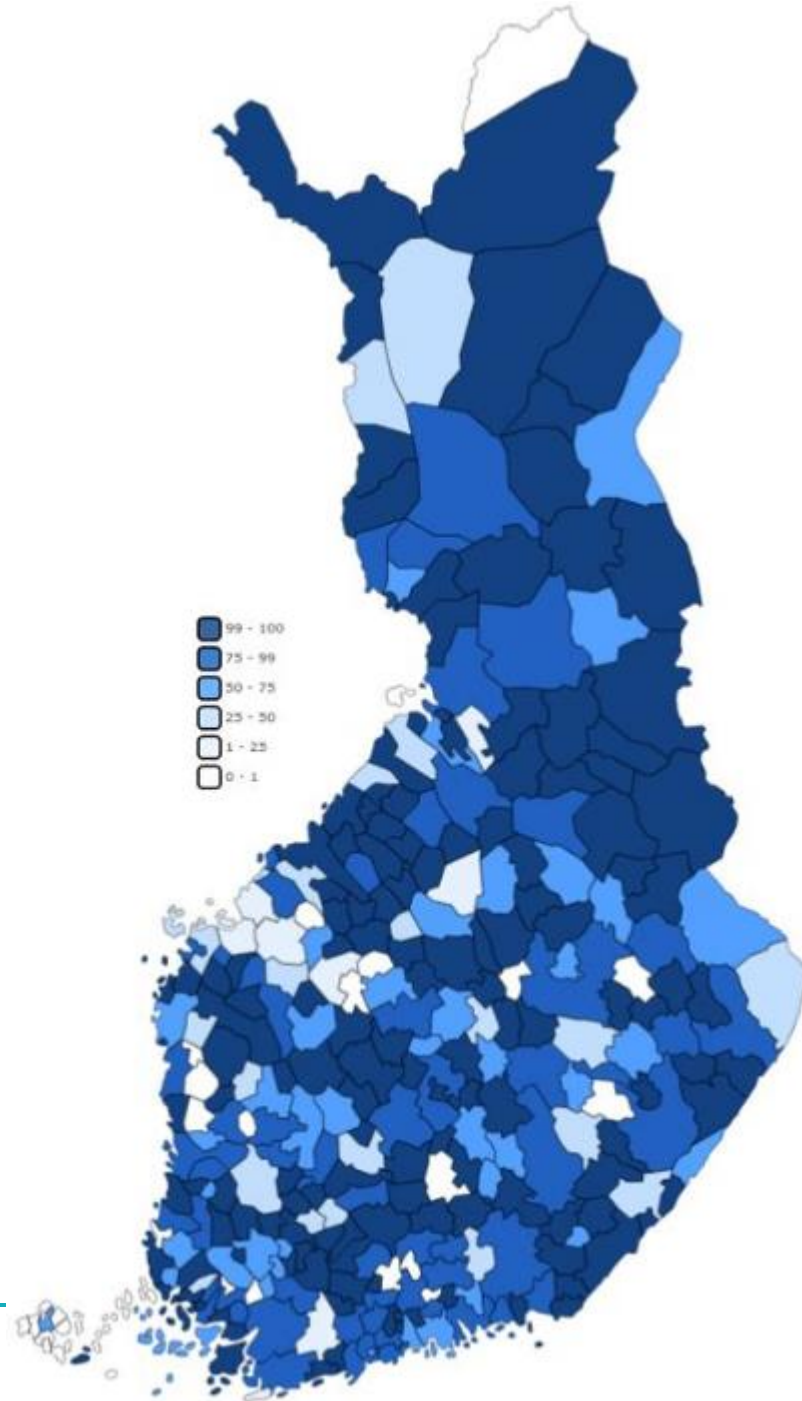
Liikkuvan koulun laajeneminen 27.9.2017:

2026 koulua,
83 % kouluista
89 % oppilaista
89 % kunnista

87 toisen asteen oppilaitosta

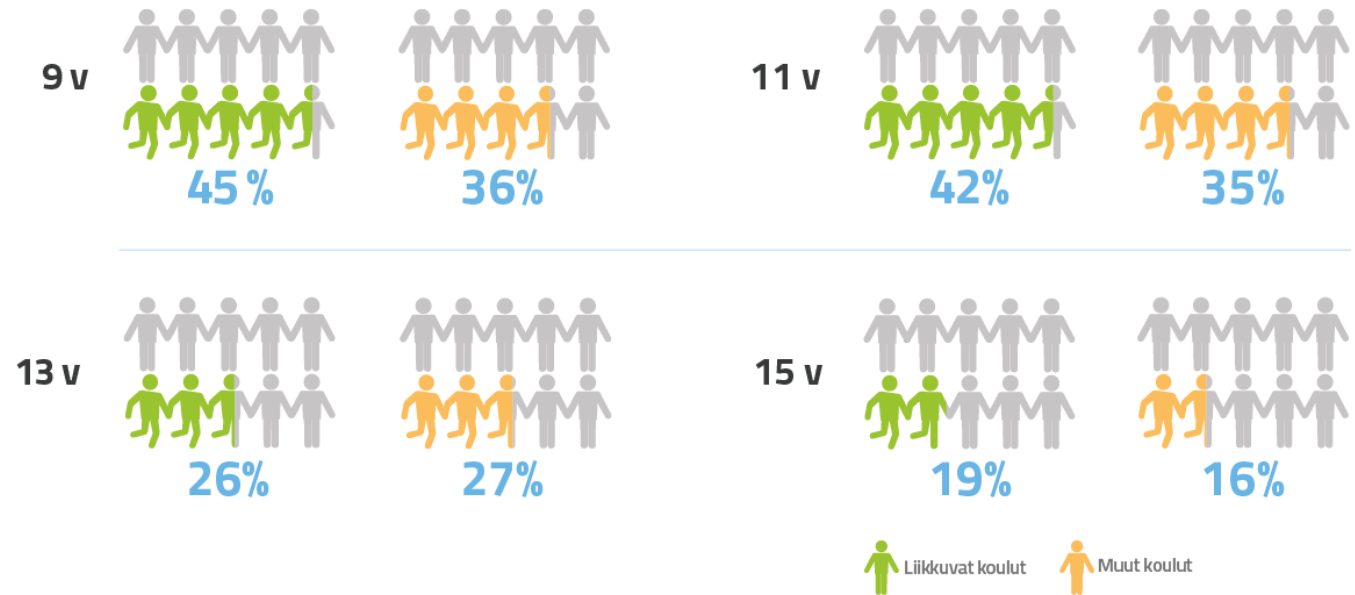
Virveli

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

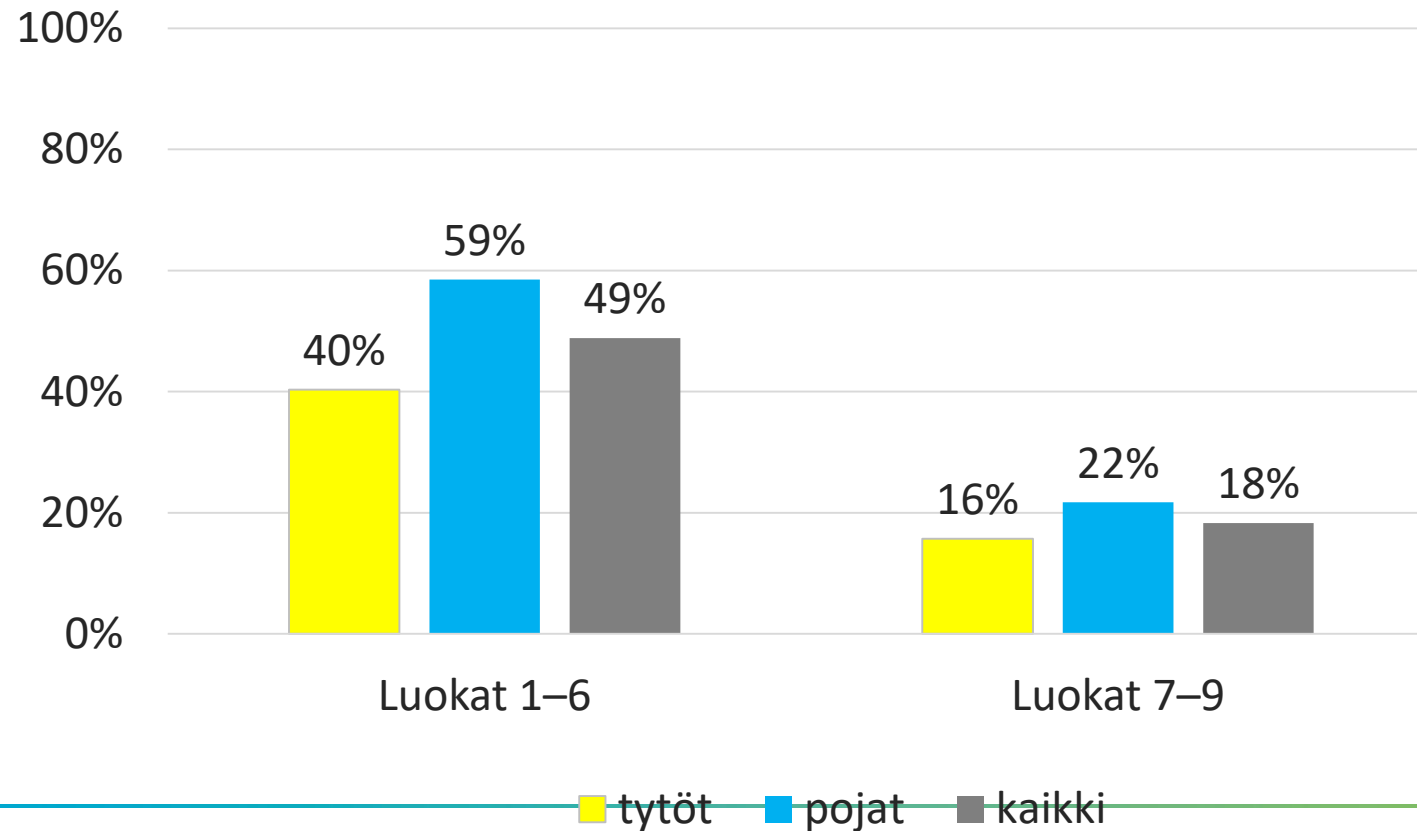
2. Oppilaiden fyysinen aktiivisuus

- Liikkuvissa alakouluissa suosituksen täyttyminen yleisempää
- Noin **kolmasosa** suosituksen mukaisesti
- Koulupäivän aikaisella liikunnalla suurin merkitys **vähiten liikkuville oppilaille**

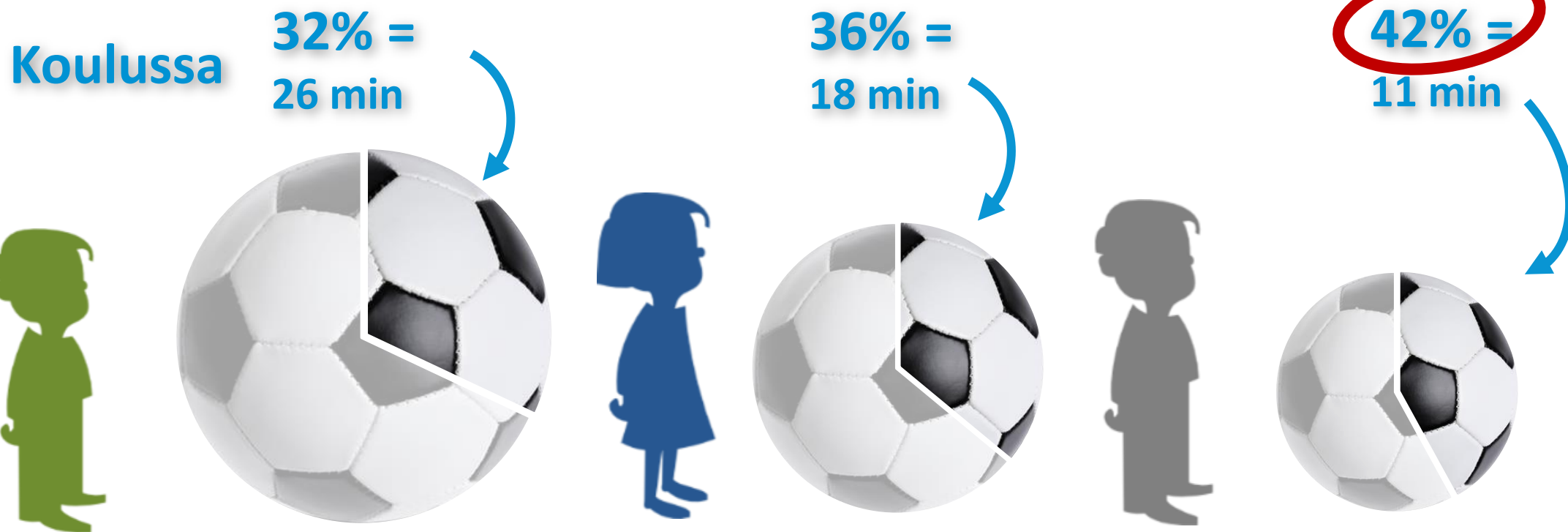

Vähintään tunti päivässä reipasta liikuntaa - monellako?

Kiihtyvyyssanturimittaukset, 2010–2015, LIKES, n=1186

Koulupäivän aikaisella liikunnalla on suurin merkitys vähiten liikkuville oppilaille

■ Yli 60 min/pvä
Suositusten mukaisesti

■ 30-59 min/pvä

■ Alle 30 min/pvä

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

3. Aktiivisempia ja viihtyisämpiä koulupäiviä

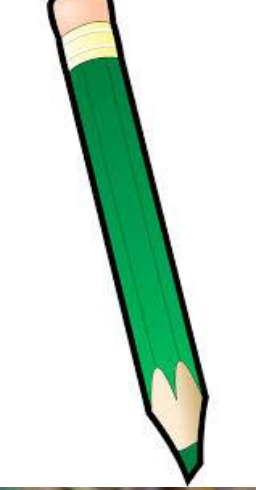
- Opetussuunnitelma tukee aktiivisempia koulupäiviä
- Liikkumisen edellytykset kouluissa vahvistuneet
- Toiminnan koetaan edistävän viihtymistä ja työrauhaa
- Liikkuva koulu henkilökunnan työn tukena

Liikkuvan koulun toimintaperiaatteet tukevat uutta opetussuunnitelmaa

- 84% henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu tukee uuden OPSin toteuttamista
- Liikkuva koulu -toiminnan myötä kouluissa on tehty uuden OPSin mukaisia asioita jo ennen uuteen opetussuunnitelmaan siirtymistä.
- Liikkuva koulu -toiminta tarjoaa konkreettisia keinoja uuden opetussuunnitelman toteuttamiseen.
- Tällä hetkellä noin puolet opettajista hyödyntää toiminnallisia menetelmiä useimmilla tai kaikilla tunneilla. Noin 60 % opettajista katkaisee oppilaiden pitkiä istumisjaksoja. (Kämppi ym. 2017.)

Miten Liikkuva koulu –toiminta
näkyvät opetussuunnitelmassanne
vai näkyykö?

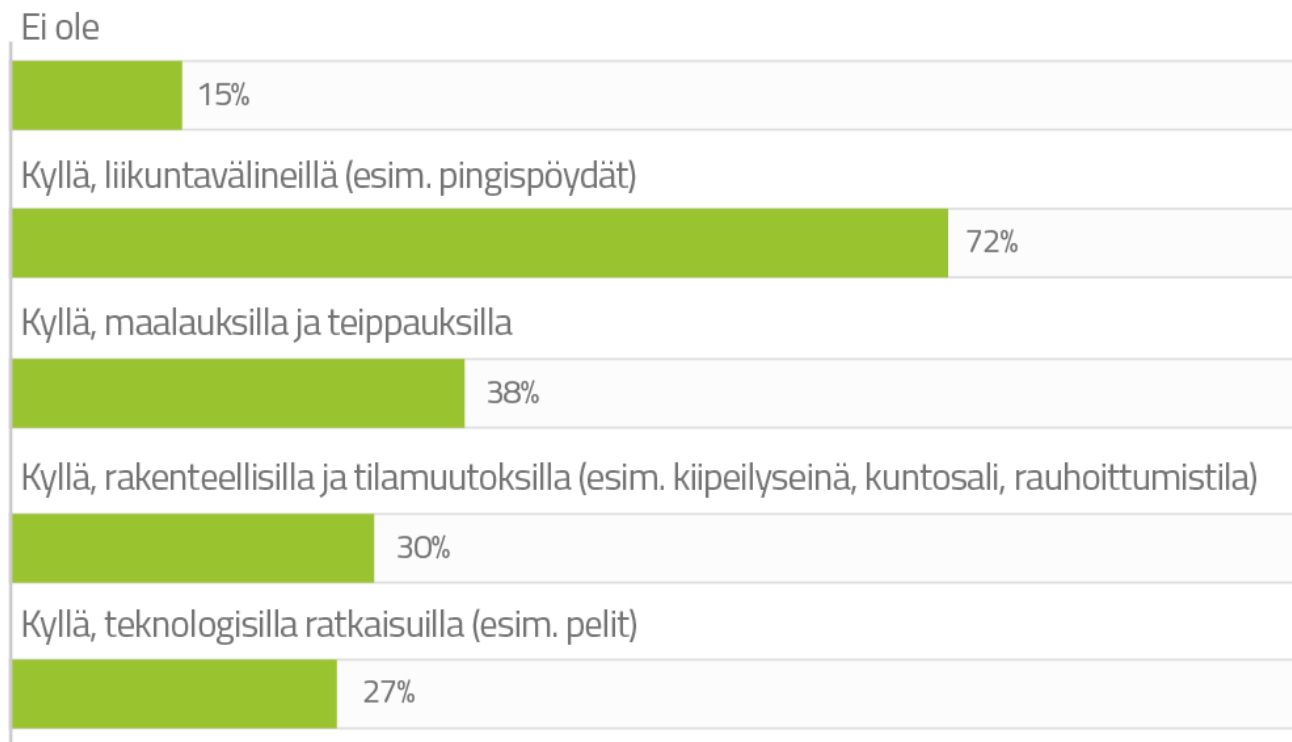

3. Liikkumisen edellytykset kouluissa

- Liikkuva koulu -toiminnan organisointi
 - Liikkuva koulu -tiimi 60 %:lla kouluista
 - **Liikkuminen kirjattu lukuvuoden toimintasuunnitelmaan (60 %)**
- Välituntitoiminnan edellytykset alakouluissa hyvät
 - **Pitkiä välitunteja joka toisessa koulussa**
- Lähiympäristöä hyödynnetään liikkumisessa ja opetuksen tukena (65 %)
- Yhteistyössä hyödyntämättömiä voimavaroja (25 % tekee yhteistyötä)

Toiminnallisuutta tukevat tilat

Onko koulunne tiloja muokattu toiminnallisuutta tukeviksi?
(n=317 rehtoria)
(Kämppi ym. 2017; liite 2)

Oppilaiden arviot

5. lk

71%

Koulun pihalla on pelialue ja riittävästi muita liikunnallisia toimintapaikkoja

7.–9. lk

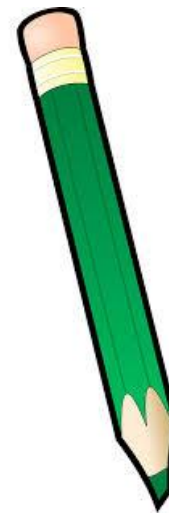
39%

 Liikkuvat koulut

30%

 Muut koulut

(LIITU 2016)

Millä tavoilla liikkumisen edellytyksiä voisi lisätä erityisesti yläkoulussa?

Viihtyvyys ja työrauha

92 %

koulujen henkilökunnasta
kokee Liikkuva koulu
-toiminnan hyödyllisenä
viihtyvyyden kannalta

83 %

koulujen henkilökunnasta
kokee Liikkuva koulu
-toiminnan hyödyllisenä
työrauhan kannalta

Nuorten suhtautuminen myönteistä:

Liikkeen lisääminen koulupäivään ja istumisen vähentäminen ovat nuorten toivomia keinoja lisätä viihtyvyyttä koulupäivään. (Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto 2016)

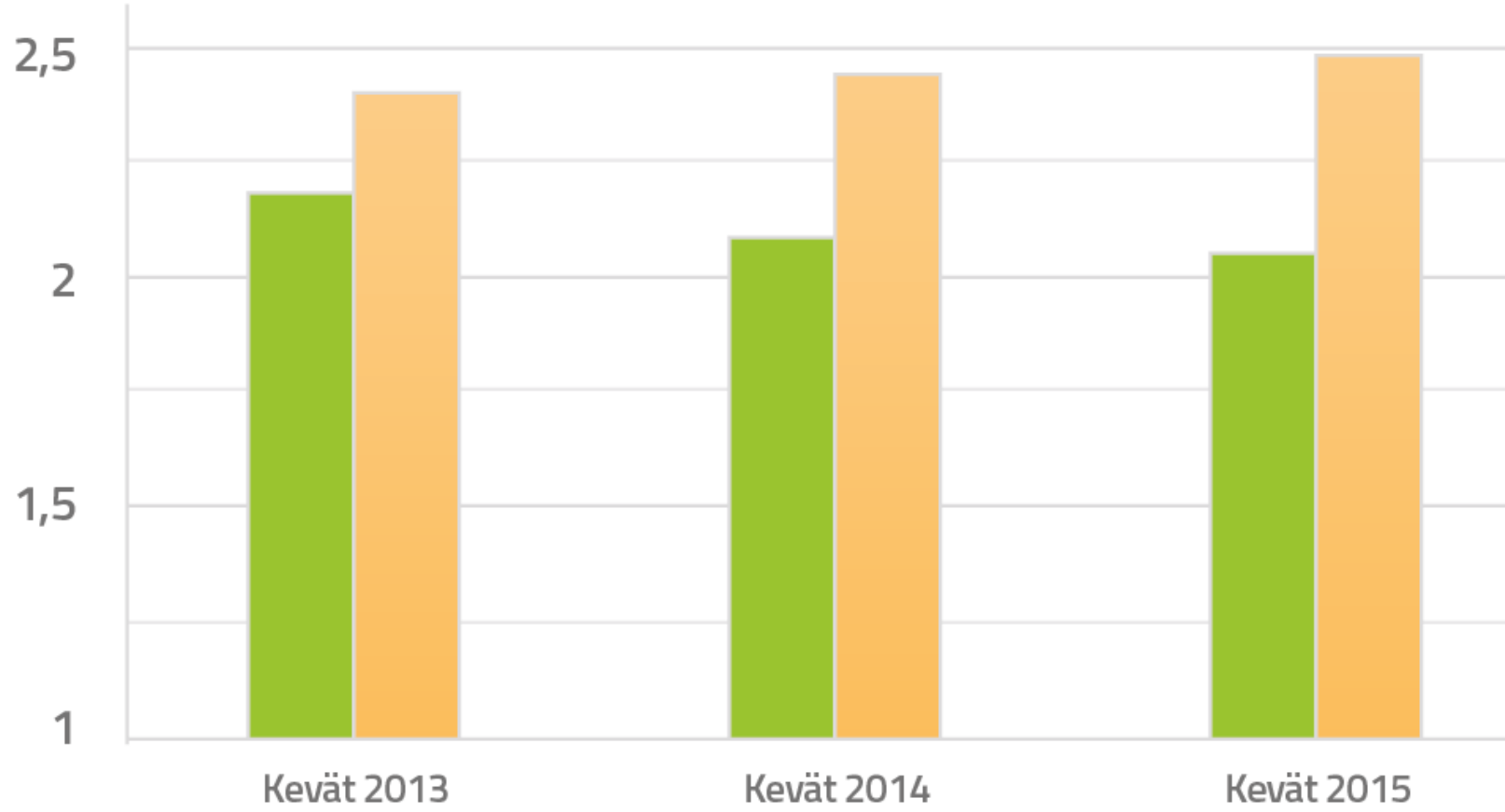
*”Oppilaat ovat
ideoineet ja
toteuttaneet mm.
pieniä taukojumppia
oppitunneille.
Istuminen
oppitunneilla on
vähentynyt.”*

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Yläkoulun oppilaiden kokemat häiriöt oppitunneilla Liikkuvissa kouluissa ja vertailukouluissa:

Liikkuvat koulut (n=248)
Muut koulut (n=171)

Liikkuva koulu henkilökunnan työn tukena

Koen Liikkuva koulu -toiminnan hyödyllisenä...

- **92 % koulumme** kannalta
- 52 % rehtorin kannalta
- **79 % opettajien** kannalta
- **95 % oppilaiden** kannalta

Henkilökunnan työhyvinvointi voisi olla yksi painopistealue tulevaisuudessa.

31 %

koulujen henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu -toiminta **lisää opettajien työtaakkaa**

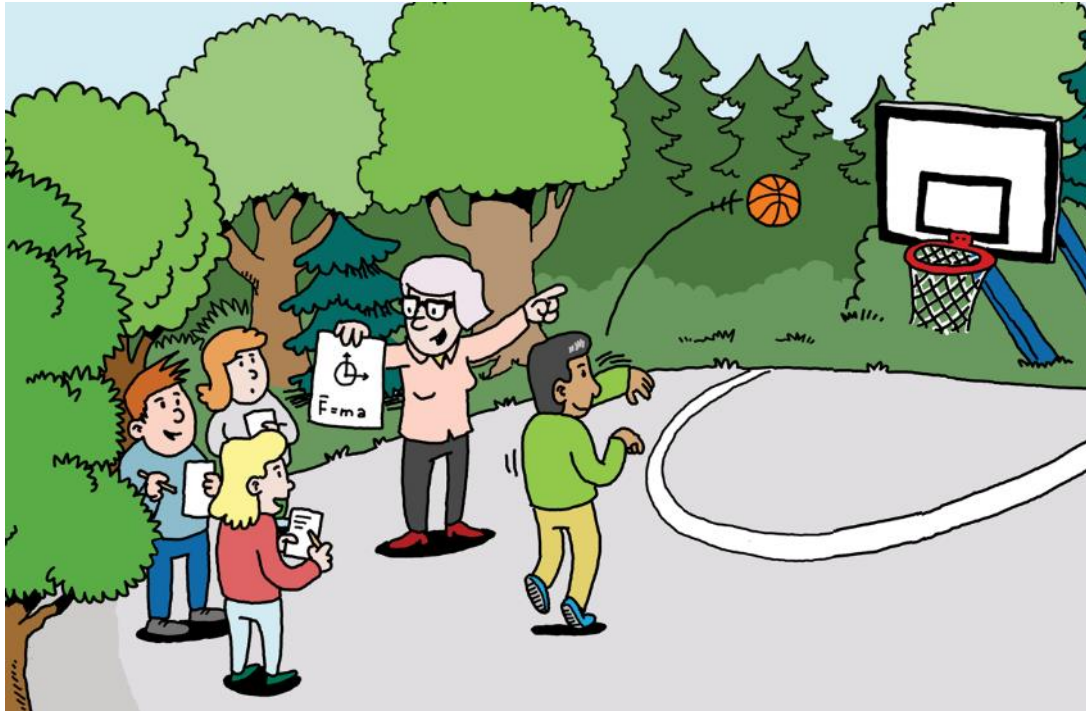
35 %

koulujen henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu -toiminta **edistää opettajien hyvinvointia**

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

4. Oppiminen

Liikunnan lisäämisellä koulupäivään voidaan vaikuttaa myönteisesti moniin oppimisen edellytyksiin:

- kognitiivinen toimintakyky
- keskittyminen tehtäviin
- käyttäytyminen
- viihtyminen

89 %

koulujen henkilökunnasta
kokee Liikkuva koulu
-toiminnan hyödyllisenä
oppimisen kannalta

liikkuvakoulu

Seurataan

21 tykkäystä

1 vk

liikkuvakoulu Hieno esimerkki toiminnallisesta opetuksesta Minna Canthin koulusta! #liikkuvakoulu #toiminnallinenopetus

Kuva: @rehtorineloa
8e-luokan pojat mittaavat omaa portaiden nousutehoa. Oppilaat tekevät tuloksista kirjallisen työn ja palauttavat sen fysiikanopettaja Jenni Putkoselle. #liikkuvakoulu #minnacanthinkoulu #rehtorineloa #rehtori #yläkoulu #fyysikantunti

rehtorineloa @liikkuvakoulu Kiitos!
Terveiset menee perille 🖤 #liikkuvakoulu #toiminnallinenopetus #minnacanthinkoulu

Lisää kommentti...

Toiminnallista
pedagogiikkaa

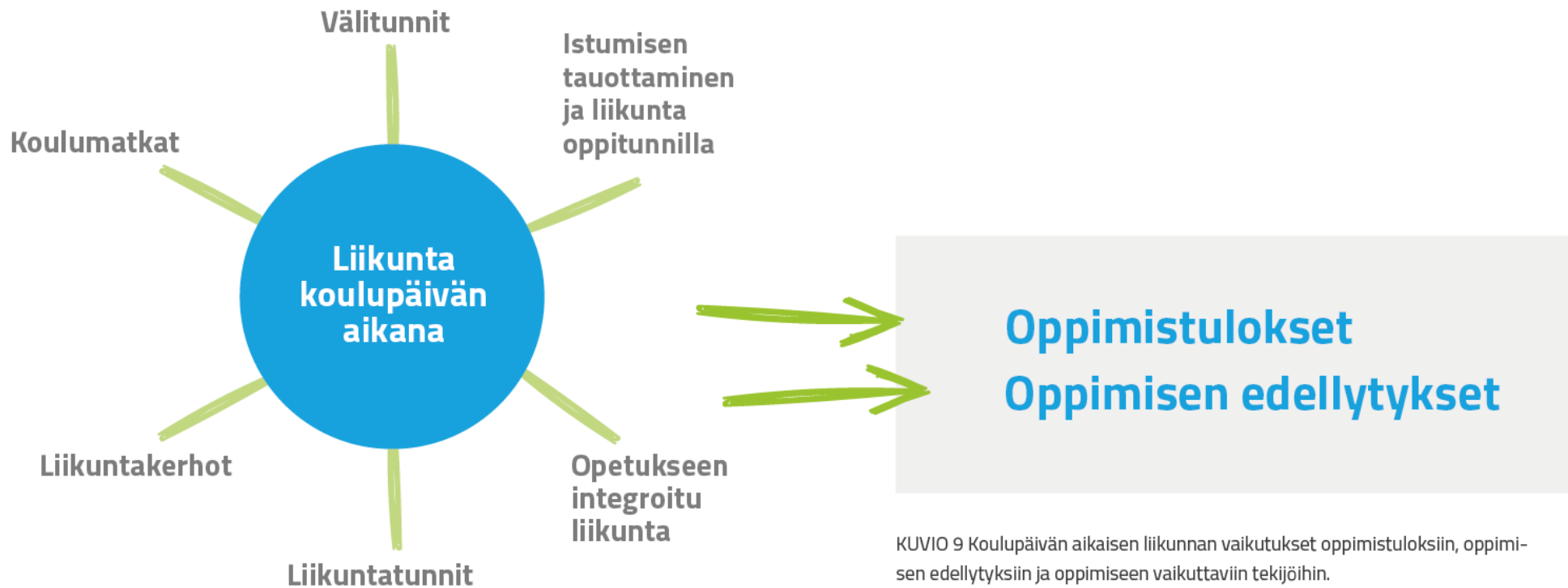
Toiminnallista
Oppimista

Istumisen
katkaisua

Osallisuutta

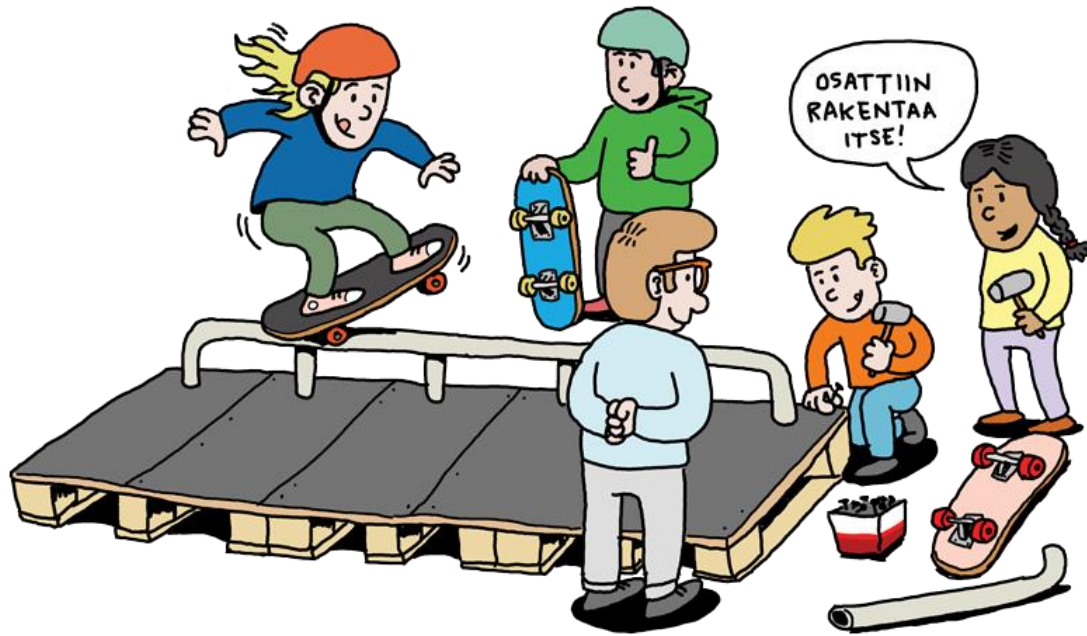
Oppiminen ja liikunta koulupäivän aikana

KUVIO 9 Koulupäivän aikaisen liikunnan vaikutukset oppimistuloksiin, oppimisen edellytyksiin ja oppimiseen vaikuttaviin tekijöihin.

5. Osallisuus

- Oppilaiden osallisuus on Liikkuvan koulun keskeinen tavoite.
- Liikkuva koulu -toiminta tuo paljon mahdollisuuksia oppilaiden osallisuuden kehittämiseen.
- Oppilaiden roolia aktiivisemmän koulupäivän toteuttajina on mahdollista lisätä.

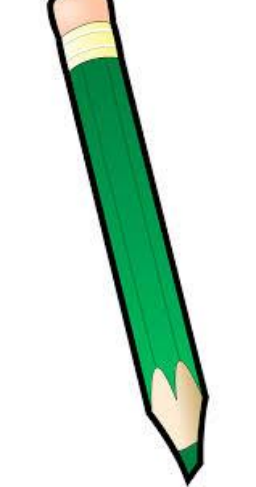
“

Ei kukkokaan käsien laula. Jos oppilaita käskee liikkumaan, siitä tulee pakkopulla, josta kukaan ei pidä ja jota kukaan ei arvosta.

- Oppilas, alakoulu

”

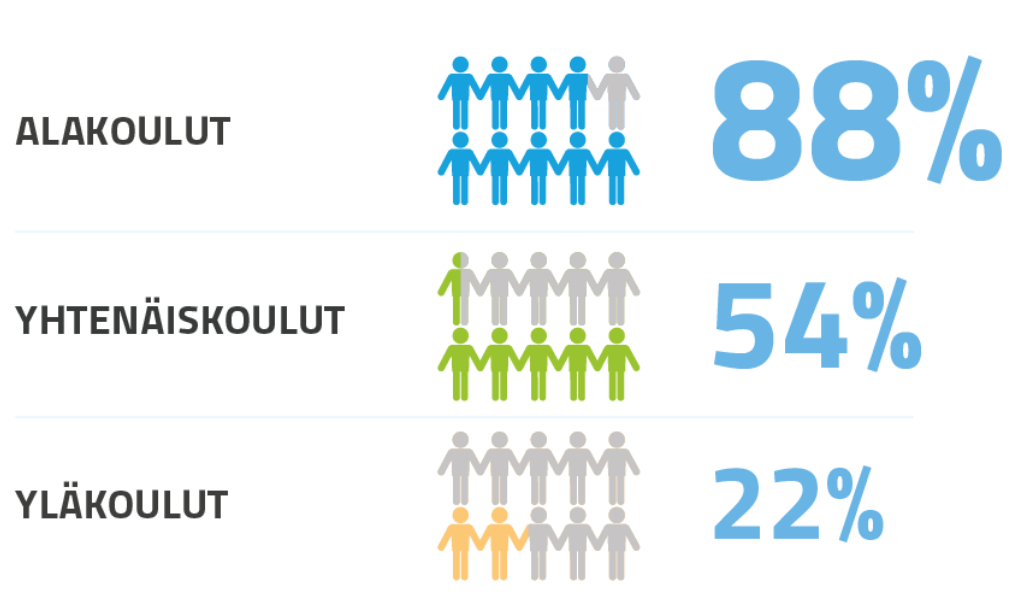

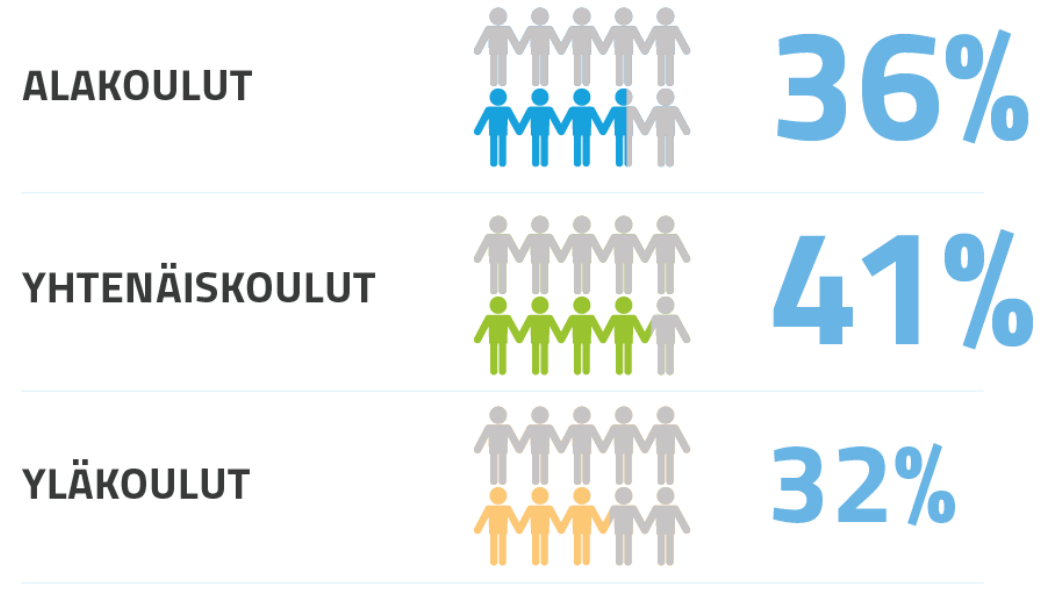
Miten teillä oppilas osallistuu liikkuvamman koulupäivän toteutukseen?

Oppilaat osallistuvat

Oppilaat osallistuvat koulupäivän aikaiseen liikkumiseen.

Oppilaat ovat järjestämässä Liikkuva koulu -toimintaa ja siihen liittyviä toimenpiteitä.

liikkuvakoulu

Seurataan

27 tykkäystä

2 vk

liikkuvakoulu Porin Kunikaankankaan koulun oppilaat tuunaamassa vanhaa tavaraa välituntiliikuntaan. Iso käsi @kunkkuliikkuu ja välkkäritiimi! #liikkuvakoulu #oppilaidentekemä #osallisuus #välkkäri #kunkkuliikkuu Kuva: @kunkkuliikkuu ... Oppilaat maalaushommissa. Kunkkuliikkuu-pajassa on tänään tuunattu vanhaa ja poisheitettävää tavaraa välituntiliikuntaan soveltuvaksi. Tempurataa varten on maalattu trukkilavoja ja kaapelikeloja sekä futistenniksen verkkoteline. Huomenna jatketaan! #kunkkuliikkuu #oppilaidentekemä #liikkuvakoulu #pori

Lisää kommentti...

kunkkuliikkuu

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

katiannikki

Seuraa

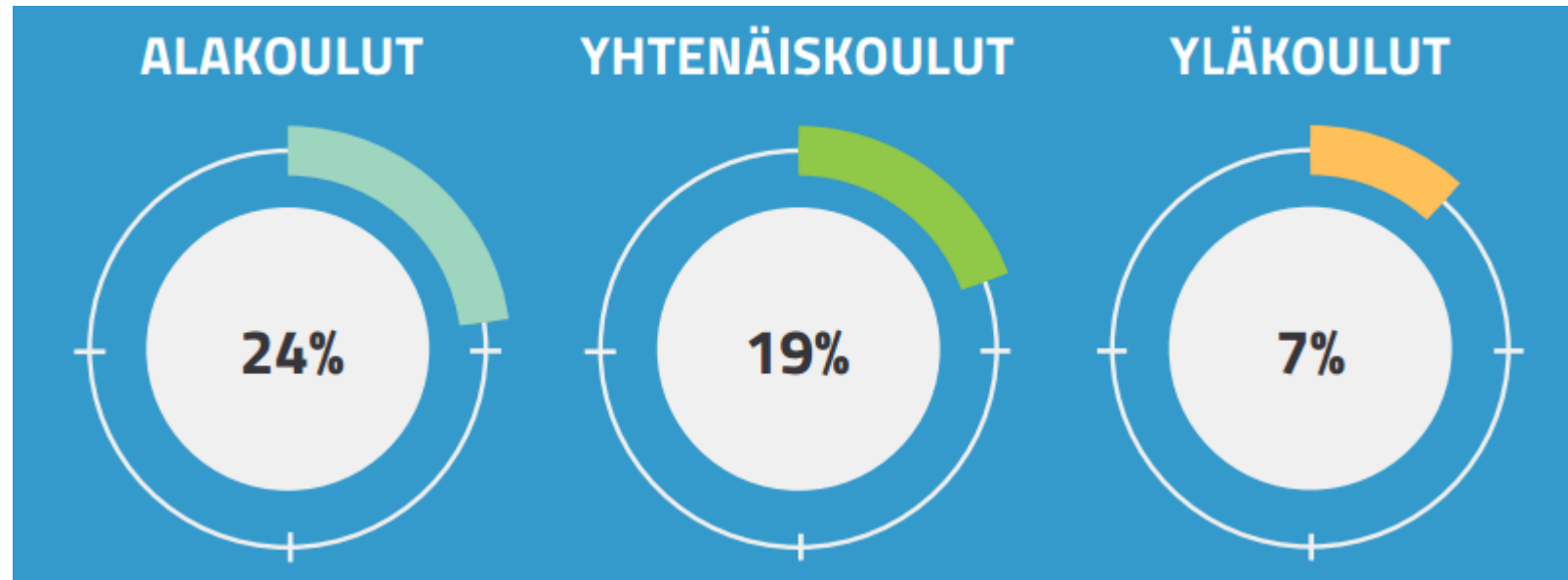
katiannikki #liikkuvakoulu
#toiminnallinenoppiminen
#merikaupunkikotka #ruonalankoulu
#säpinääkotkassa #opehommia #lovemyjob
#ihanatoppilaat #taitavatlapset
#aurinkopaistaa ☀

21 tykkäystä

1 PÄIVÄ SITTEN

Vähän liikkuvat oppilaat

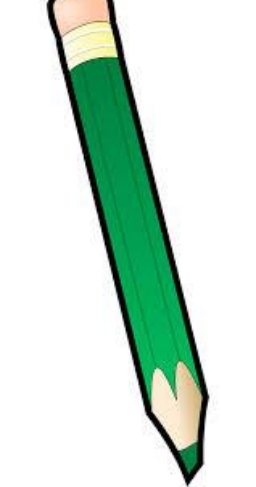

Koululla on kohdennettuja toimenpiteitä vähän liikkuvien oppilaiden liikkumisen edistämiseen.

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Miten syrjään vetäytyviä oppilaita voitaisiin saada mukaan?

6. Kunnat Liikkuva koulu -toiminnan toteuttajina (Tapio Kuure 2017)

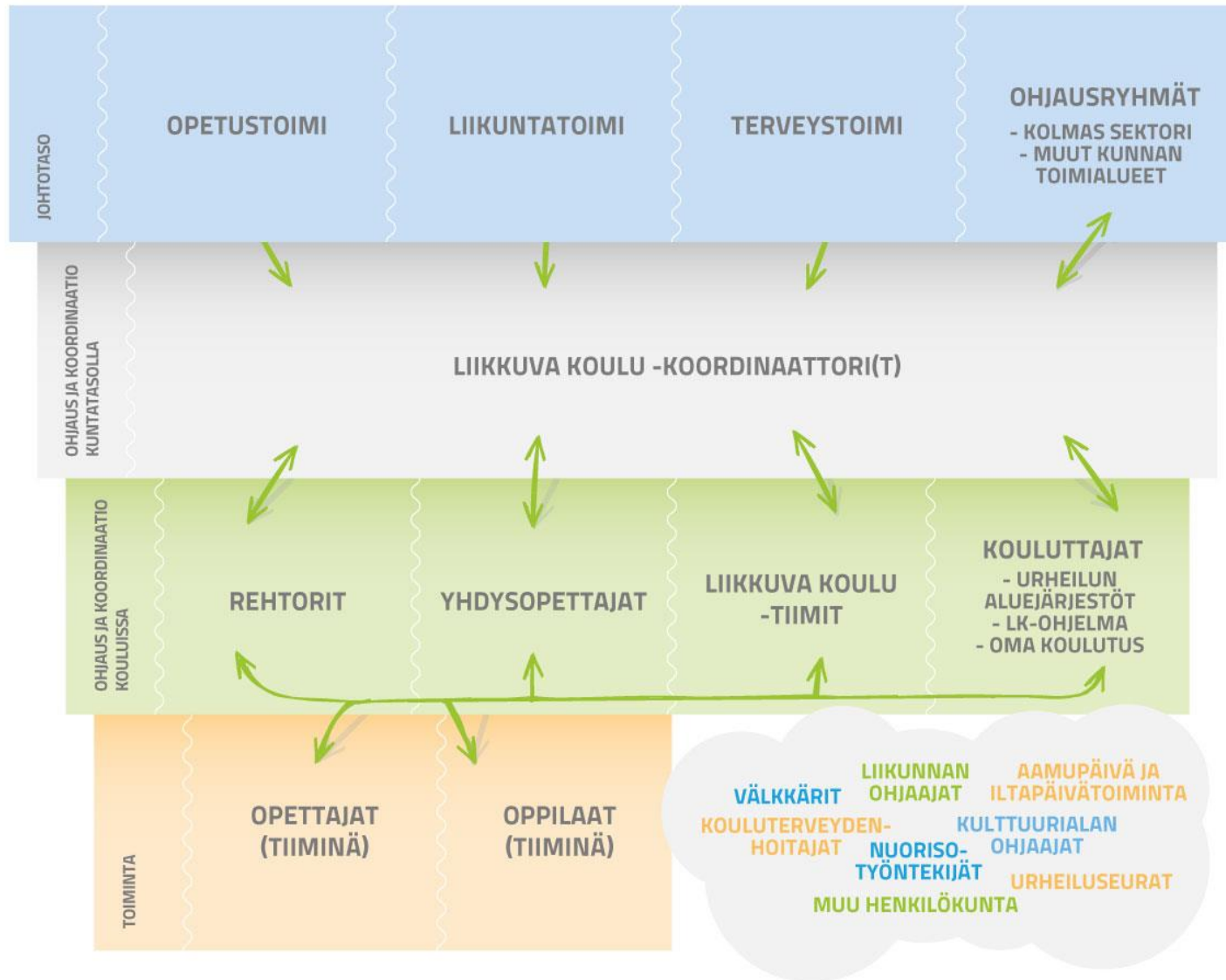
liikkuvakoulu.fi/valiraportti

- Kunnan toimialojen yhteistyö
- Kolmas sektori
- Koulun tehokkaat toimintamallit:
 - Rehtorin sitoutuminen
 - Yhdysopettajan tukena oleva tiimi
 - Oppilaiden osallisuus
- Oppilaiden osallisuus yläkoulujen liikkumisen lisäämisen avainelementti
- Liikkuva koulu uuden opetussuunnitelman edelläkävijä toiminnallisuudessa
- Kuntakoordinaattorien rooli merkittävä

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

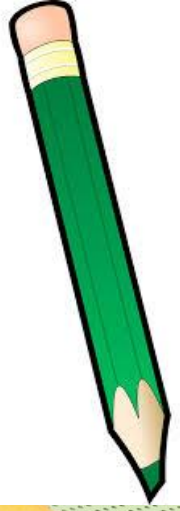
Organisaatiokeskeinen toimijakartta

Oppilaskeskeinen toimijakartta

Millä varmistatte toiminnan jatkuvuuden ja juurtumisen?

ARVAA
MIKÄ LAJIN
TULIPAA NIT
KÄSIÄ

Kiitos!

***www.liikkuvakoulu
.fi***

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYRELSEN

LIKES